

Utorak, 27. maj 2008.

Svedoci P-056 i John Geoffrey William Hill

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.05 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Gotovine, Čermaka i Markača.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Gospodine Mišetiću, da li ste spremni da nastavite?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Jesam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Svedoče P-056, želim da vas podsetim da ste i dalje pod svečanom izjavom koju ste dali na početku vašeg svedočenja da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Izvolite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

svedok: P-056

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MIŠETIĆ – NASTAVAK

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dobro jutro, svedoče P-056.

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: *(nema prevoda)*

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Želim da vam postavim nekoliko pitanja o paragrafu u vašoj izjavi svedoka koja je sada obeležena kao dokazni predmet Tužilaštva broj P286. To je izjava svedoka iz 1996. godine. Da li imate kopiju pred sobom?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: *(nema prevoda)* Da, pronašao sam to.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ne znam da li su stranice isto numerisane. Ali u engleskoj verziji to je pri dnu 7. stranice (...) *(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...)

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, posle vašeg ispitivanja juče, pre nego što smo prekinuli sa radom, vratili smo se na otvorenu sednicu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Potrebno je da sada pređemo na privatnu sednicu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Izvinjavam se.

(privatna sednica)

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MIKULIČIĆ

SUDIJA ORIE: Možda je bolje da prvo napravimo pauzu. Samo da proverim. Da. Napravićemo pauzu do 11.00 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude. Hvala vam. Pre nego što nastavimo, želeo bih da zatražim ... i izvinjavam se, zaista se izvinjavam ... da se dokazni predmeti Obrane D262, D263 i D264 uvrste u spis pod pečatom.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmeti Odbrane D262, D263 i D264 uvršteni su u spis pod pečatom. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude. Mada sam rekao da treba da pređemo na otvorenu sednicu, trebalo bi da ostanemo na privatnoj sednici samo za još dva dokumenta, i onda možemo da nastavimo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Vraćamo se na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja bih molio Tajništvo da nam prikaže dokaz P190. To je karta.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dok čekamo dovođenje karte na ekran, s obzirom na vaše službovanje, vi ste, pretpostavljam, a vi me ispravite ukoliko griješim, poznavali područje... općina Drniš, Benkovac, dakle, taj kraj Dalmacije, unutrašnjosti Dalmacije. To je točno?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, moglo bi se tako reći.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Ja ću vas sada zamolit' da pomognete nama i Vijeću u vezi jedne nedoumice koja se je u ranijem postupku dogodila, a to je postojanje dvaju lokaliteta sa istim imenom. Riječ je o selu Gračac i o gradu Gračac u Lici. Prvo pitanje jest: da li vam je poznato gdje se nalazi selo Gračac u blizini Skradina?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Poznato mi je.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Molio bih Tajništvo da uvećaju donji srednji dio ove karte ... donji srednji dio. Možda malo još prema dolje na dnu karte. Oko grada Skradina, koji se nalazi malo desno od Prokljanskog jezera koje je označeno plavom bojom u donjem malo lijevom dijelu karte. To područje vas molim da ga uvećate. Sad je to u sredini, u donjem srednjem dijelu. Još. Možete još malo uvećat'. To će biti dovoljno. Hvala.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine, dakle, vidite da se u sredini karte nalazi mjesto Skradin?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Kada krenete u pravcu sjever – sjeverozapad cestom, vidite li gdje se nalazi selo Gračac?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da li bi Vijeće željelo da to selo svjedok označi plavom bojom i da se ta karta onda uvede kao dokaz? Ja bih to predložio radi razjašnjenja te situacije.

SUDIJA ORIE: Razumem da postoje grad Gračac i selo Gračac. A zašto se ne bismo složili da je to pronađeno na karti, i zašto onda postavljati pitanja o tome svjedocima. Mislim da to nije sporno. Pretpostavljam da nije sporno. Osim ako kasnije neki svjedok bude govorio bilo o gradu ili o selu. To je drugo pitanje. Ali što se tiče same lokacije sela i grada, mislim da je gubljenje vremena da ovog svjedoka time zadržavamo.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, ja ću da sljedim vaše smjernice. Jedina svrha ovoga je, pošto je svjedok iz tog područja, da će on da potvrdi geografski položaj ...

SUDIJA ORIE: Ako se strane slažu da postoji i grad i selo koji imaju isti nazi - Gračac, Pretresno veće uvek će znati da ako neko govori o Gračacu da moramo jasno da pravimo razliku između grada i sela. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nastaviću, časni Sude.

prevodioci: Molimo da se uključi mikrofon.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ispričavam se.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U vašem ranije svjedočenju govorili ste o civilnoj zaštiti. Ja ću vrlo brzo proći ovu temu. Možete li nam potvrditi da je sustav civilne zaštite, dakle sistem civilne zaštite bio pozicioniran unutar Ministarstva obrane?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Tako je bilo po propisima.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Zapovjednik je bio gospodin Milivoj Dondur. Da li je to točno?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, na području opštine Knin bio je Milivoje Dondur.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi iz 2000. godine spomenuli ste da je sedam do deset dana prije nego što je započela akcija *Oluja* u *Sjevernoj kasarni* (zvanični naziv: *Kasarna Slavko Rodić*) bio sastanak u vezi priprema plana evakuacije. Da li nam to možete potvrditi?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Sastankom je rukovodio gospodin Veso Kozomora, zapovjednik Sjeverno-dalmatinskog korpusa?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Također ste spomenuli da su u to vrijeme dobro informirani civili napuštali Knin. Možete li nam to pojasniti?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, u to vrijeme je zbog toga ... situacija je ... prvenstveno tome je doprinjelo napredovanje Hrvatske vojske na dijelu fronta prema Grahovu. I stanovništvo u području Knina, samog grada i okoline, koje je gravitiralo više prema Grahovu, prvenstveno mislim na mjesta Strmica, Golubić, pomalo je počelo da se ... uočilo se da se izvlači na sigurnije područje, jer stanovništvo Knina djelomično je i većinski bilo iz tih okolnih sela. I znači, kad je neko imao priliku da ode u svoje rodno selo ili kod nekog rođaka, da se izvlačio iz grada zbog onoga što je pretpostavljao da će biti napadnut grad i da bi mogao biti meta tog napada.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Hvala vam na odgovoru. Dakle, sukladno vašim izjavama, 5. je došlo do masovnog izmeštanja stanovništva. I vi ste nam opisali te kolone koje su išle prema Srbu. Možete li nam potvrditi da su među civilima u tim kolonama također bili vojnici Armije Republike Srpske Krajine i to sa kompletnim

naoružanjem, sa tenkovima, haubicama, topovima, puškama i vojnim vozilima? Pri tom referiram na vašu izjavu iz 1996. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, moglo bi se reći da je tako. Možda je neko ostavio neko sredstvo, neki tenk, neki top. ali bilo je i toga u koloni.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Kada ste došli u Srb, koji je bio mjesto okupljanja ljudi, možete li nam potvrditi da se je u tim danima u Srbu okupilo negdje oko 2.000 do 3.000 boraca Republike ... Armije Republike Srpske Krajine, koji su htjeli formirati obranu na srpskom klancu, kao što u svojoj knjizi to citira Rade Čubrilo. Da li se slažete sa time?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Nije mi poznat taj podatak da je pokušana neka odbrana ili nešto. Čuo sam da je Rade Čubrilo pisao neku knjigu, ali nisam je pročitao i za... on nije prava osoba da piše nešto tako.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Samo da nešto razjasnimo. U vašoj izjavi iz 2000 godine...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, molim vas nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: (...) *(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...)

SUDIJA ORIE: Ako želite, hajde da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Molim vas, nastavite, gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine, vi ste u vašoj izjavi iz 2000. godine na strani 5, zadnji paragraf, spomenuli Posebne jedinice policije Republike Srpske Krajine, strana 5, zadnji paragraf. I tom prilikom ste rekli da su te jedinice zapravo bile iste kao i vojne trupe, samo sa drugačijim uniformama i da je to posljedica *Vance – Owenovog plana*, kojim je bilo zabranjeno Republici Srpskoj Krajini da ima vlastitu armiju. Najpre jedno razjašnjenje. Pretpostavljam da je riječ o pogrešci. Vi ste mislili na *Vanceov plan*, jer *Vance – Owenov plan* odnosi se na Bosnu. Da li je to tačno?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li je to tačno da je, zapravo, Vanceov plan predvidio četiri takozvane UNPA [United Nations Protected Areas] zone, povlačenje

JNA iz područja Republike Hrvatske, povratak izbjeglica i demilitarizaciju. To je u osnovnim načelima *Vanceov plan*, zar ne?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li je onda ta okolnost da je, zapravo, Armija Republike Srpske Krajine *de facto* postojala i da su Posebne jedinice policije također bile sastavni dio te armije, na neki način izigravanje tog plana? Da li ćete se složiti sa tim?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, kažem da su Posebne jedinice milicije u to vrijeme bili samo vojska preodjenuta u te uniforme i sa tim nazivom, drugim. Znači, mogu se složiti sa vašom konstatacijom.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Hvala vam. Imamo još dvije kratke teme. Suradnja sa civilnom policijom Ujedinjenih nacija, UN CIVPOL-om. Možete li, naravno, trudeći se da izbjegnute ona ... ona pitanja koja bi mogla biti u odnosu na identifikaciju opasna, da nam opišete kakova je ta suradnja bila, kakva je bila procedura između kontakata policije i UN CIVPOL-a?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, mogu da kažem da od samog dolaska pripadnika UNPROFOR-a i UN CIVPOL-a, znači, početak, to jest, u maju negdje 1992. godine, pa sve do 1995. godine, da je saradnja između CIVPOL-a i milicije Krajine bila dobra. Ta suradnja odvijala se tako da smo znali nekada i zajednički patrolirati u nekim područjima kada je to bilo od interesa za stanovništvo tog područja, ili smo se međusobno informisali o nekim stvarima koje su bile vezane za sigurnost građana, ukupnu sigurnost građana na tom području. Oni su znali dolaziti kod nas u kancelarije, mi kod njih, održavat' zajedničke sastanke, razgovarati o problemima i sve tako.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: To smo razumjeli. Hvala vam na ovom odgovoru. Međutim, ono što, zapravo, mene interesira, to je praktičan oblik ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Izvinjavam se, gospođo Gustafson.

SUDIJA ORIE: Gospođo Gustafson, izvolite.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Izvinjavam se, časni Sude. Da li možemo da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Svedoče P-056, pošto Pretresno veće nema pitanja za vas, ovim je završeno vaše svedočenje pred ovim Sudom. Pretresno veće želi

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

da vam se zahvali što ste došli tako daleko i što ste odgovorili na sva pitanja koje su vam postavile strane u postupku i Pretresno veće. I želimo vam srećan put kući. Možda ćete da ostanete nekoliko trenutaka zbog ovih zaštitnih mera koje postoje. A sada ćemo da napravimo pauzu. Pretpostavljam da je Tužilaštvo spremno da pozove svog sledećeg svedoka i da on nema zaštitnih mera. Onda imam jedno pitanje vezano za raspored, i želelo bih da to vrlo kratko iznesem. Za svedoka koji dolazi posle sledećeg svedoka, isto tako nema zaštitnih mera. To je svedok kog možemo da saslušamo samo u četvrtak.

TUŽILAC TIEGER: Mislim da je to tačno, ili je to barem što ...

SUDIJA ORIE: Nema zaštitnih mera?

TUŽILAC TIEGER: Tako sam shvatio.

SUDIJA ORIE: Da. U svakom slučaju, pokušaću da budem što oprezniji, jer ponekad se stvari menjaju. Ali, uzgred budi rečeno, nemojte to shvatiti kao poziv. Za sledećeg svedoka s kojim ćemo započeti posle pauze, koliko vremena treba Tužilaštvu? Mislim da je bilo predviđeno sat i po. Da li je to tačno, gospodine Russo ili grešim?

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mislim da je prvobitno bilo planirano da glavno ispitivanje traje dva i po sata, ali mislim da mogu to da obavim za dva sata.

SUDIJA ORIE: Možete to da završite za dva sata. Koliko vremena će biti potrebno Odbrani za sledećeg svedoka koji treba da dođe? Sledeći svedok je ... dozvolite mi da samo pogledam ... gospodin Hill.

ADVOKAT KAY: Meni će trebati manje od pola sata.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Oko dva ili tri sata, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dva ili tri sata?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, pola sata do sat, u zavisnosti od toga šta će se događati pre mene.

SUDIJA ORIE: To iznosi ukupno tri i po sata plus dva sata, tako da je to pet i po sati. Sutra imamo na raspolaganju četiri sata. Mi i danas imamo na raspolaganju još 55 minuta. Da, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja ću uraditi sve što mogu da skratim svoje glavno ispitivanje na manje od dva sata.

SUDIJA ORIE: Ja sam to pitao zato što svedok koji dolazi nakon ovog svedoka koga ćemo da vidimo posle pauze, a to je svedok broj 135, obavešten sam da je ovaj svedok dostupan samo u četvrtak. Koliko ja shvatam, Tužilaštvu sa tim svedokom treba otprilike jedan sat, ako sam dobro obavešten. Takođe sam obavešten da dva od tri tima Odbrane neće unakrsno ispitivati, barem ne u ovom trenutku svedoka broj 135, znači da ne očekujete da će imati bilo kakvih pitanja u unakrsnom ispitivanju. Takva je situacija sa Odbranama gospodina Markača i i gospodina Čermaka. Gospodin Kehoe, koliko mislite da će vama trebati vremena? Radi se o svedoku 135?

ADVOKAT KEHOE: Upoznat sam. Časni Sude, ja sam se koncentrisao na ovog svedoka koji prvi dolazi, ali verujem da mogu da završim unakrsno ispitivanje u četvrtak u predviđenom vremenskom okviru.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda Pretresno veće neće pripremati nikakvo dodatno vreme za četvrtak u popodnevним satima, očekujući da će Tužilaštvo da se drži svog jednog sata i očekujući da ćete vi onda imati dovoljno vremena do 13.45 časova.

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: To je sada u zapisniku. Ja ću u tom pogledu biti vrlo strog. Ni pet minuta duže, jer to bi značilo da se svedok ponovo zove natrag zbog samo nekoliko minuta, a to je samo pitanje discipline i efikasnosti.

ADVOKAT KEHOE: Shvatio sam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ponovo vam se zahvaljujem i oprostite što smo vas gnjavili pitanjima koja nisu relevantna za vas. Sada ćemo da napravimo pauzu i nastavljamo sa radom tačno u 12.55 časova.

(svedok napušta sudnicu)

(pauza)

SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, samo jedno kratko zapažanje u vezi sa prethodnim svedokom. Gospodine Mikuličiću, ta izjava koja je predočena svedoku je obeležena za identifikaciju. Imali smo slične situacije nekoliko puta. Imali smo takvu situaciju u vezi sa gospodinom Tchernetskyim koji je bio na popisu Tužilaštva. U ovoj fazi, to nije pravi problem. Takođe smo imali i u odnosu na neke izjave koje je uzela Odbrana, koje su bile predočene gospodinu Gojanoviću, na primer, dokazni predmeti Odbrane D201 i D202. U tim izjavama se pojavljuje selo Gračac, a ne u samom svedočenju, i gospodin Mišetić je već tražio pojašnjenje u vezi s tim da li je to grad ili selo. A sada izjava svedoka koja je bila obeležena u svrhu identifikacije ovog jutra odnosi se na svedoka koji nije, ili barem ne više, na spisku svedoka Tužilaštva. Tako da će

Pretno veće samo sačekati i videti hoće li se ovaj svedok ikada pojavi i da li će ikada potvrditi ovu izjavu. Ja ne mogu da kažem – pozovite ga kao svedoka Odbrane, jer ne znam da li će on biti svedok Odbrane. Ali, dakle, zbog toga će Pretno veće samo sačekati i videti šta će se dogoditi.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude. Shvatam.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala. Gospodine Russo, koliko sam shvatio, vi ćete da ispitujete sledećeg svedoka?

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude. Tužilaštvo poziva svedoka Johna Geoffreya Williama Hilla, to je svedok broj 123.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, možda je praktičniji način da nastavimo da ne tražite potvrdu od svedoka o svakoj pojedinačnoj izjavi, već možda da ih sve predočite i da pitate da li su to njegove izjave, i onda na kraju da ga pitate i za sve ostale izjave, jer ih ima prilično mnogo.

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude. To je bila i moja namera, jer će biti nekoliko korekcija, i ja ću da ga vodim kroz to.

SUDIJA ORIE: Dobar dan, gospodine Hill. Pretpostavljam da me čujete na jeziku koji možete da razumete. Pre nego što počnete da svedočite, Pravilnik o postupku i dokazima zahteva da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Mogu li da vas pozovem da date svečanu izjavu.

SVEDOK HILL: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Hill. Molim vas, sedite. Prvo će da vas ispituje, koliko sam shvatio, na osnovu izjava koje ste dali, gospodin Russo, zastupnik Tužilaštva. Gospodine Russo, izvolite.

svedok: John Geoffrey William Hill

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RUSSO

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, molim vas recite svoje puno ime za zapisnik?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: John Geoffrey William Hill.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li se sećate da ste dali četiri izjave Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju. Jedna je od 23. avgusta 1996. godine, druga je od 28. i 29. maja 1997. godine, treća je 1. novembra 1999. godine i četvrta je 16. novembra 2007. godine?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Sećam se. Jesam.

TUŽILAC RUSSO: Molim pomoć poslužitelja. Želeo bih da svedoku dam izjave u štampanoj verziji. Hvala.

SVEDOK HILL: Hvala.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, da li ste imali priliku da pregledate sve svoje izjave pre nego što ste došli danas u sudnicu?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste tokom pregleda otkrili da treba uneti neke ispravke u te izjave?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Želeo bih da prođemo kroz nekoliko ispravki. Da prvo pogledamo vašu prvu izjavu. To je na 3. stranici.

SUDIJA ORIE: Možemo li to da dobijemo na ekranu, kako bismo mogli to da pratimo.

TUŽILAC RUSSO: Da, časni Sude. To je dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4913.

SUDIJA ORIE: Da. Brojevi sa spiska po *Pravilu 65ter* obično nisu dovoljni za gospodina sekretara.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ova izjava nosi oznaku ERN broj 0042-3175.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, gledajući od sredine stranice, u trećem delu, paragraf počinje sa: "Krajem jula". A u 2. paragrafu se kaže: "Dana 31. jula bilo je granatiranja tamo gde se nalazilo sedište Kenijske čete." Da li imate ispravku u odnosu na lokaciju gde se nalazilo sedište Kenijske čete i gde su se ti događaji dešavali?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: To je bila Vrlika pored Strmice.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

SVEDOK HILL: Da li mogu da dam korekciju?

SUDIJA ORIE: Gospodine Hill, Pretresno veće uvek svakog podstiče da budu efikasan koliko je god to moguće, ali to onda rezultira velikom brzinom govora i ne znam još uvek ko će da pobeđi, vi ili gospodin Russo. Ali, takođe, treba dati priliku prevodicima da to prevedu.

SVEDOK HILL: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, sada ćemo da pređemo na vašu drugu izjavu.

TUŽILAC RUSSO: To je dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4914, a to je stranica koja ima oznaku ERN broj 0057-7643. Ako bismo pogledali stranicu koja ima oznaku ERN broj 0057-7643, to bi bio 9. red.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A onda u 9. redu kažete: "Onda konkretnog dana, to je bilo bliže 5. avgustu, verovatno ponedeljak ili utorak...", tu je reč o granatiranju do kog je došlo u Strmici. Da li su ponedeljak ili utorak dani koji su trebali da budu pre *Operacije Oluja*?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A onda bi to, zapravo, bio 4. a ne 5. avgust. Da li je to tačno?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam. Ako možemo da ostanemo na ovoj istoj izjavi i pogledamo stranicu koja nosi oznaku ERN broj 0057-7655 i počinje u 20. redu gde vi kažete: "Negde oko vremena za večeru su me poslali. Uzeo sam par oklopnih transporterata i otišao sam u grad da pokupim neke pacijente iz bolnice, jer izgleda da su tamo bili civili." Da li možete da nam kažete kakve korekcije želite da napravite, a koje se odnose na razlog zašto ste otišli u grad?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Ne sećam se razloga zašto su me poslali u grad tog dana u to vreme.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ne sećate se da ste bili u bolnici?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: U redu. I molim da sada pogledamo stranicu koja nosi oznaku ERN broj 0057-7698. Počinje u 19. redu gde vi govorite da ste videli jedan grad u plamenu i zovete ga Pečare, P-e-č-a-r-e, a to se odnosilo na grad Pečane, P-e-č-a-n-e, zar ne?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I tu se nekoliko puta pominje ime tog grada, i to ide sve do stranice koja nosi oznaku ERN broj 0057-7702, i pretpostavljam da bi sve to trebalo da glasi Pečane. Da li je to tačno?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A kada je reč o tom istom incidentu o kom se ovde govori, vi pominjete civilnu policiju i da su to ljudi koje ste videli u tom gradu. Da li ste nameravali da kažete civilna policija ili nika druga policija?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Hteo sam da kažem Specijalna policija u tamno plavim uniformama sa oklopnim transporterima na kojima su bili topovi, i ti transporteri su bili tamno plave boje.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I, konačno, kreće na stranicu koja nosi oznaku ERN broj 0057-7721 sa početkom približno u 5. redu, gde se govori o jedinicama koje su dolazile preko Obrovca u *Operaciji Oluja*, i vi tu ponovo pominjete civilnu policiju. Da li ste takođe imali nameru da kažete da se to odnosi na Specijalnu policiju?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: U redu. I pominjanje policija se nastavlja sve do druge stranice koja nosi oznaku ERN broj 0057-7722 do 10. reda gde se takođe govori o civilnoj policiji. I tu se kaže: "Od ukupno šest, jedan je bio civilni policajac". Da li je to takođe trebalo da bude Specijalna policija?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Gospodine Hill, sa ovim ispravkama koje smo upravo identifikovali, da li su u celini ove četiri izjave koje ste dali Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju istinite koliko vi najbolje znate?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li te izjave sa korekcijama koje ste uneli tačno odražavaju ono što ste vi rekli?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da, odražavaju.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Kada bi vam se postavila pitanja o istim tim temama danas u sudnici, uz ove ispravke, da li bi vaši odgovori bili isti?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, u ovom trenutku želim da ponudim na usvajanje ova četiri dokumenta. To su dokumenti sa spiska koji po *Pravilu 65ter* nose sledeće brojeve: dokument 4913 je izjava od 23. avgusta 1996. godine...

SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, ja sam podržao gospodina Russoa da skraćenim postupkom prođe kroz uvođenje dokumenata. Nismo gledali sve potpise na svim stranicama i tako dalje. Ako bi bilo nekih osporavanja onoga što je svedok rekao i što se

nalazi u dokumentima koji smo imali na papiru, sada je uneseno u elektronsku sudnicu, mi bismo to želeli da znamo?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mi nemamo ništa protiv. U stvari, samo radi ekpeditivnosti, da li bi gospodin Russo mogao da ponudi na usvajanje i ova četiri dokumenta, što bi svakako ubrzalo stvar?

SUDIJA ORIE: Da li mogu da pretpostavim da je ista stvar i sa drugim timovima Odbrane?

ADVOKAT KAY: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Onda, gospodine Russo, imamo u vašem zahtevu na osnovu *Pravila 92ter* ili podnošenje zahteva za uvođenje u spis, dva pitanja. Prvo se odnosi na izjave. I prvo ćemo s tim da se bavimo. Za izjavu svedoka od 23. avgusta 1996 godine, gospodine sekretare, koji će biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva P291.

SUDIJA ORIE: Vidim na osnovu pisanih podnesaka da nema prigovora na usvajanje tako da se dokazni predmet Tužilaštva P291 uvodi u spis. Sledeće, gospodine Russo, je izjava svedoka od 28. i 29. maja, a na spisku po *Pravilu 65ter* nosi broj 4914. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva P292.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora na dokazni predmet Tužilaštva P292, pa prema tome, uvodi se u spis. Treća izjava je od 1. novembra 1999. godine, a na spisku po *Pravilu 65ter* nosi broj 4915. Nema prigovora. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva P293.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva P293 uvodi se u spis. Poslednja izjava je izjava svedoka od 16. novembra 2007. godine. Takođe nema prigovora, što pretpostavljam na osnovu pisanih podnesaka. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva P294.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva P294 prima se u spis. Hvala, gospodine sekretare. Zatim, tu je bio još jedan zahtev da se doda 14 fotografija na spisak dokaza po *Pravilu 65ter*. Iz pisanih podnesaka sam saznao da nijedan od timova Odbrane ne ulaže prigovor na to. Prema tome, ovim se zahtev da se doda 14 fotografija koje su navedene konkretno u vašem zahtevu, odobrava. Izvolite, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude. Sada bih želeo da pročitam rezime ovog svedoka po *Pravilu 92ter*.

SUDIJA ORIE: Izvolite. Gospodine Hill, vi znate da se čitanje ovog rezimea obavlja kako bi javnost znala šta se nalazi u vašim izjavama. Izvolite, nastavite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Gospodin John Geoffrey William Hill bio je komandant vojne policije Ujedinjenih nacija u Sektoru Jug od juna do decembra 1995. godine. Pre *Operacije Oluja* on je bio u kontaktu sa ministrom unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine i načelnikom policije u Kninu i angažovao se na održavanju bezbednosti osoblja Ujedinjenih nacija širom Sektora Jug i sprečavanju otmica i krađa opreme Ujedinjenih nacija. On je bio prisutan tokom artiljerijskih napada u Kninu 4. i 5. avgusta 1995. godine i pratio je granatiranje Knina iz štaba baze Ujedinjenih nacija. Nakon *Operacije Oluja* uspeo je da napusti bazu Ujedinjenih nacija tokom blokade od strane Hrvatske vojske i ostvari pristup mnogim područjima u Sektoru Jug, gde je posmatrao štetu od granatiranja i takođe bio očevidac da su vojnici Hrvatske vojske, Specijalne policije, civilne policije učestvovali u pljačkama i rušenju. Takođe je otkrio nekoliko leševa i dokaza ubijanja na putu koji su koristili Srbi da bi pobešli iz Krajine. Gospodin Hill je takođe ostvario poverenje kod komandanta vojne policije Hrvatske vojske, Ivana Jurića, koji je rekao da je on bio zadužen za sve jedinice vojne policije na teritoriji bivše Republike Srpske Krajine, uključujući i antiterorističku jedinicu, i koji je gospodinu Hillu dostavio informacije u vezi sa vođenjem *Operacije Oluja* i činjenicom da su svi Srbi sa teritorije bivše Republike Srpske Krajine smatrani teroristima. To je kraj ovog rezimea, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvolite, nastavite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, želeo bih da započnemo sa situacijom u Kninu neposredno pre početka *Operacije Oluja*. Molim vas da pogledate svoju prvu izjavu, a to je dokazni predmet Tužilaštva broj P291 na 3. stranici. Na sredini te stranice vi kažete da niste videli nikakvu tešku vojnu opremu Vojske Republike Srpske Krajine u Kninu. Da li možete da nam kažete kakve ste pripreme videli, ako ih je bilo, koje su obajljene za odbranu Knina neposredno pred *Operaciju Oluja*?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Nisam video nikave aktivnosti koje bi se mogle smatrati pripremom za odbranu grada.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: U redu. Koliko je vama poznato, da li je bilo ikakvog organizovanog prebacivanja civila neposredno pred *Operaciju Oluja*?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I koliko je vama poznato, da li se bilo ko od lokalnog civilnog osoblja nije pojavio na poslu neposredno pre *Operacije Oluja*?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A da se sada osvrnemo na granatiranje do kog je došlo 4. avgusta. Da li možete, molim vas, da objasnite Pretresnom veću šta ste vi lično videli i čuli od granatiranja tog dana?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Toga jutra tačno u 5.00 časova, počeo je artiljerijski napad na Knin. Verujem da je napad bio i sa juga i sa istoka. Bilo je stotine i stotine i stotine artiljerijskih krugova granatiranja. Odmah sam prebacio vod u pozadinu zgrade vojne policije, izvođenjem dvojice pripadnika vojne policije koje sam poslao u njihove bunkere. Ostali smo u bunkeru. Oni su određeni da otprate vod. Bila su dva glavna napada. Verujem da je jedan napad trajao oko 30 minuta, nakon čega je usledila duga pauza. Mislio sam da je pauza služila da obnove zalihe i zbog ponovnog punjenja, a zatim je usledilo još 30 minuta granatiranja. Bilo je stotine i stotine i stotine granata. Ovaj put sam bio u bunkeru sa vodom. Vrata su bila širom otvorena, tako da sam mogao da vidim grad, i video sam narandžasti plamen od eksplozija iz artiljerijskog oružja. To je trajalo otprilike 90 minuta, i zatišje je trajalo dovoljno da se popnem do vrha baze u bunker, gde se nalazio moj vod vojne policije. Moj je bunker na rubu kampa zajedno sa kampom Vojske Republike Srpske Krajine, odakle sam direktno gledao na Knin. Granatiranje se nastavilo. U jednom trenutku smo mogli da izbliza čujemo padanje granata i da ih vidimo. Napravio sam neke fotografije grada koji je bio granatiran. U tom trenutku... u to vreme minobacački projektil je preleteo direktno iznad moje glave, pao je i pogodio zgradu, ugao zgrade. Naknadno su vojni posmatrači Ujedinjenih nacija *CBA* ili *CDA* rekli da je to bio minobacač kalibra 82 milimetra Vojske Republike Srpske Krajine. A ispaljena granata preletela je pored ulaza u bunker i detonirala oko šest stopa od mesta gde sam se ja nalazio, i bacila mene i jednog podoficira... ne mogu da se setim njegovog imena... niz stepenice. Izgubili smo šlemove, izgubili smo naše oružje. U tom trenutku granatiranje je dostiglo tačku uznemiravajuće paljbe, pre nego masivne paljbe stotine i stotine salvi granata.

SUDIJA ORIE: Za zapisnik, gospodine Russo, ako kažete šest stopa, to je 20 ili 25 centimetara...

SVEDOK HILL: Dvoja vrata sam ostavio otvorena, tako da sam mogao da vidim šta se dešava napolju.

SUDIJA ORIE: Vaša gestikulacija ne ulazi u zapisnik, to je razlog što sam ja...

SVEDOK HILL: Izvinjavam se, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, vi ste pomenuli šta ste videli kroz vrata kontejnera i rekli ste da ste videli rasprskavajuće eksplozije u vazduhu [*air-bursts*] i mislim da ste rekli da ste videli plamen. Ako biste mogli da objasnite Pretresnom veću šta je rasprskavajuća eksplozija u vazduhu [*air-burst*] i kako ste znali da je to to?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Ja sam bio rezervni artiljerijski oficir pre nego što sam postao vojni policajac u Kanadskoj vojsci. Postoji tri tipa artiljerijskog oružja koji mogu da se koriste za napad. Kada želite da napadnete i uništite položaj na terenu, koristite *PD*, tačka detonacije. Granata eksplodira kad se ispali. Ako je ojačana, a i želite da se ispali na teren, onda će da eksplodira. To se zove odloženo detoniranje. Treći tip se naziva rasprskavajuća eksplozija u vazduhu [*air-burst*] Taj tip je smišljen tako da eksplodira, mislim... možete je podići na različite visine... na otprilike 20 metara iznad terena. I onda se rasipaju geleri na veoma širokom području. I dizajnirano je tako da ubija vojnike na otvorenom terenu. Primer za to je tipičan rov koji možete da vidite u Drugom svetskom ratu koji se ukopava vrlo duboko. Ako granata padne na zemlju pored rova, vojnici su sigurni. Ako je detonacija iznad rova i šire se šrapneli, onda su oni nezaštićeni, i to može da izazove jako mnogo povreda i smrtnih slučajeva. Mi smo to videli širom Knina, a taj originalni plamen je plamen od artiljerijske rasprskavajuće eksplozije u vazduhu [*air-burst*].

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam. A u nastavku toga ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo i gospodine Hill, još ne znam ko će da pobjedi, ali ste obojica u dobroj poziciji, a prevodioci i stenografi vas mole da usporite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Izvinjavam se i prevodiocima i stenografima. Zaista ću da se potrudim da usporim.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, mislim na istoj stranici, kao i tokom opisa koji ste nam dali, vi ste upotrebili izraz "uznemiravajuća vatra", i rekli ste da je to vrsta granatiranja koja dolazi nakon prvobitnog napada. Da li možete da nam objasnite šta ste mislili pod tom "uznemiravajućom vatrom"?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: To je izraz koji su prvobitno počeli da koriste Amerikanci u Drugom svetskom ratu, a onda kasnije u Vijetnamu: kada se granatira jedno područje, onda se ispaljuju artiljerijski projektili, ne u masovnim rafalima, stotine i stotine granata, već možda jedan, dva, tri, četiri kruga, pa onda pauza, pa još jedan krug, pa drugi krug. Tako da je to dovoljno da neprijatelj zna da je napadnut. To ograničava kretanje, to ograničava popunjavanje rezervi, i to je u osnovi uznemiravanje neprijatelja pre nego sveopšti napad, kao i rano tog jutra kad je ispaljivano stotine i stotine granata. Dakle, ujutro je bio početni napad, stotine i stotine i stotine granata su ispaljene. To je preko dana opadalo, a onda kasnije čak i pre 23.00 časa, ponovo se pojačalo granatiranje, i ponovo je to bio najviši stepen granatiranja tokom dana u Kninu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO: Molim gospodina sekretara da pozove na ekran dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4899.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, da li prepoznajete šta se nalazi na ovoj fotografiji?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK HILL – ODGOVOR: To je moj smeštaj na vrhu baze. Tu se nalazi ravan krov sa koga se vidi Knin. A u ovom daljem uglu ispod se nalazio bunker gde sam bio dva dana.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako biste stajali na vrhu tog bunkera, kakav biste imali pogled?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Video bih grad Knin.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste vi snimili ovu fotografiju?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, želeo bih da se ovo uvede u spis.

ADVOKAT KEHOE: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P295, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P295 uvodi se u spis.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, molim da se navede samo kada je fotografija snimljena. Ne znam da li je to bilo...

SUDIJA ORIE: To nije protiv uvođenja u spis, samo dodatno pitanje. Gospodine Hill, da li možete da nam kažete kada je snimljena ova fotografija?

SVEDOK HILL: Ne sećam se, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Recite nam otprilike, da li je snimljena tokom vašeg boravka?

SVEDOK HILL: Apsolutno. Moglo bi da bude tokom jula i avgusta.

SUDIJA ORIE: Pre ili posle *Operacije Oluja*?

SVEDOK HILL: Ne bih mogao da vam kažem.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Gospodine sekretare, da li možemo da dobijemo dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4900.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, gledajući ovu fotografiju, pretpostavljam da je snimljena 4. avgusta?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da. Snimljena je sa mog bunkera, i mislim da je to policijska baza u Kninu koja je bila granatirana.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, zamolio bih da se fotografija sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4900 uvrsti u spis.

ADVOKAT KEHOE: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Pošto nema prigovora ni sa drugih strana, gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P296, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P296 primljen je u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, da se sada vratimo na popodne 4. avgusta i da ostanemo na onom istom paragrafu. Mislim da je to 3. paragraf u kom kažete da ste pronašli komad minobacačke granate u bazi koji ste kasnije nekom pokazali. To je u vašoj prvoj izjavi, u trećem kompletnom paragrafu prema dnu stranice.

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Stranica broj 3?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Stranica broj 4. Da li možete da objasnite Pretresnom veću šta je to što ste našli i šta ste o tome saznali?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Kad sam se vraćao iz odseka za naređenja pronašao sam veliki komad šrapnela koji se razlikovao od onih koje smo mi pronašli ranije, koji je bio od artiljerijskog oružja. Bio je vrlo debeo i vrlo velik, možda i tri osmine do polovine palca debeo, i pet do šest centimetara dugačak, i nisam znao šta je to. Ja sam ga uzeo i pokazao našem glavnom artiljerijskom deseteru Parleeu, koji je artiljerac, i pitao sam ga što je to, a on je rekao da je to kućište minobacačke granate kalibra 120 milimetra.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam. Sada idemo na sledeći paragraf na istoj stranici, poslednji paragraf. Vi tu opisujete incident ili nešto čemu ste bili očevidac tog dana, što ste nazvali "antibaterijska vatra". Molim vas, da li možete taj incident da objasnite Pretresnom veću?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Kada se bombardovanje grada smanjilo do tačke, kako sam ja zvao, uznemiravanja, ja sam gledao granate kroz moj durbin. Na grebenu, mislim, istočno od Knina, video sam ono što verujem da je bio gust dim koji je dolazio od artiljerije Hrvatske vojske na zaklonjenoj strani grebena. U tom trenutku, udar od šest do osam granata došao je u direktno pravoj liniji, pod nazivom "linearni udar", na greben. Na osnovu moje artiljerijske obuke, normalno je kod artiljerijskog napada da granate padaju na teren u grupi. Ali ono što možete da uradite kada se radi o linearnom udaru jeste da to uradite tako da pucate u dugačkoj ravnoj liniji. Osmišljen je da ako, na primer, imate na

vrhu brda sistem rovova, možete staviti niz topova u sistem rovova. Tako da sam zaključio da je Hrvatska vojska imala ovakvu linija topova na zaklonjenoj strani, a Srbi su napadali sa jednom do dve paljbe po topu. Tako je otprilike šest do osam rundi, bum, bum, bum, bum, bum, duž grebena tačno u pravoj liniji, a oni su to uradili tri puta. Bio sam prilično impresioniran mogućnošću topova da mogu da pogode i to tako dobro u tako ravnoj liniji.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, molim vas da pozovete dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 5170.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, da li prepoznajete šta je prikazano na ovoj fotografiji?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: To je područje na kom sam tog dana video antibaterijsku vatru.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li mogu da pretpostavim da je ovo što je zaokruženo crvenom bojom mesto gde ste to videli?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, molim da se fotografija sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 5170 uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Samo zbog moje orijentacije, da li možete da nam kažete iz kog pravca i sa kog mesta je ova fotografija?

SVEDOK HILL: Ne znam, jer nisam ja snimio ovu fotografiju. Ali to bi bio... znači, to bi bio greben istočno od pogleda iz mog bunkera toga dana.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Russo, molim vas da me ispravite ako grešim, ali vidim železnički kompleks, otprilike na desnom delu fotografije, upravo ispod sredine. To mi daje utisak da je ova fotografija snimljena negde otprilike sa područja tvrđave ili dvorca, a onda bi to bio negde severoistočni pravac. Da li je to tačno? Ja samo razmišljam naglas, tako da se ne bi desilo da potpuno pogrešno shvatim šta ova fotografija predstavlja. Vidim da nema komentara ili primedbi.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, vi ste u pravu, ova fotografija je snimljena sa tvrđave.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite. U stvari, pre toga treba da dodelimo broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P297.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Onda je dokazni predmet Tužilaštva broj P297 primljen u spis.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, spomenuli ste da se kasnije, negde oko 23.00 časa ponovo pojačalo granatiranje. Želeo bih da znam da li ste pre tog vremena saznali da li će se granatiranje nastaviti sledećeg dana?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Na sastanku u štabu u 21.00 čas rečeno nam je da će Hrvatska vojska ponovo napasti sledećeg dana u 5.00 časova ujutro.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: U vreme kada ste to saznali, dakle u 21.00 čas, da li je grad Knin bio granatiran gotovo čitavog dana?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da sada pređemo na vreme kada se, kao što ste rekli, granatiranje pojačalo posle 23.00 časa. Da li možete da kažete Pretresnom veću šta ste vi radili u 23.00 časa?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Pozvan sam na kapiju baze, gde sam se sreo sa načelnikom štaba, pukovnikom Leslieem. General Forand, naš komandant, odlučio je da ćemo da primimo srpske izbeglice koje su se okupljale pred kapijom toga dana, tražeći sklonište. Tada ih je bilo više od 300. General Forand im je rekao da dođu. Zadatak je bio meni dodeljen. Pukovnik Leslie je otišao. Ja sam koristio moj prateći vod i moj vod vojne policije, i oni su uveli sve izbeglice i smestili ih. Dali su im obroke, a onda se posle toga stavila žica oko kompleksa. A broj se kasnije povećao na preko 850 ljudi i zauzeo pola našeg kampa.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li možete da nam kažete od 23.00 časa pa na dalje koliko vam je vremena bilo potrebno da sve te ljude zbrinete?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Otprilike negde do 2.30 časova ujutro.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li se granatiranje nastavilo čitavo to vreme?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Da. Granatiranje se pojačalo. Nakon što sam dao zadatke svim pojedincima, seo sam dole na stepenice štaba u zgradi da bih popušio cigaretu. I pronašao sam još jedan komadić šrapnela u bazi i sećam se da sam razmišljao uz sve ovo granatiranja koje se događa, mi smo bili na otvorenom dvorištu gde su moji ljudi radili sa izbeglicama. I razmišljao sam da ako bi jedna takva granata pala u krug dvorišta, većina moje jedinice bila bi ubijena.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, možete li da date neku predstavu Pretresnom veću kakav je bio sastav izbjeglica?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Od žena, dece, staraca, starica. Bilo je nekih vojno sposobnih pojedinaca. Uglavnom, ljudi koji su došli iz grada. Oni su imali neke torbe, neke lične stvari koje su poneli sa sobom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Jeste li pronašli oružje kod bilo koga od njih?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Pronađen je jedan kalašnjikov, jedna ruska bomba i nekoliko noževa kod pojedinaca koje smo pretresli.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Sada bih zamolio da pogledamo sledeći dan, 5. avgust. Da li možete ponovo da kažete Pretresnom veću šta ste lično videli ili čuli vezano za granatiranja tog dana?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: U otprilike 5.10 časova ujutro, počelo je ponovo granatiranje isto kao i 4. avgusta, izuzetno velike količine, stotine i stotine hitaca, nešto manje od onog bombardovanja od 4. avgusta ujutro, po čitavom gradu Kninu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dakle, u svojoj prvoj izjavi na 5. stranici, u trećem paragrafu, spominjete jedan incident gde je jedna artiljerijska granata pala na uglu baze Ujedinjenih nacija. Možete li to da objasnite Pretresnom veću?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Nalazio sam se na glavnoj kapiji da vidim kako se prihvataju izbeglice. Taj proces je bio u toku. Kada bi došli do kapije, oni bi bili primljeni, pretresani i internirani. A otprilike, artiljerijska granata...

SUDIJA ORIE: Molim vas da malo usporite.

SVEDOK HILL: Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možda bismo mogli da nastavimo tamo gde ste stali. Vaš odgovor je počeo sa: "Bio sam na glavnoj kapiji, budući da se odvijao prijem izbeglica. Taj proces je bio u toku. Kada su došli do kapije, oni su primljeni, pretresani ...", i šta ste nakon toga rekli?

SVEDOK HILL: Internirani.

SUDIJA ORIE: Onda, molim vas, da polako nastavite svoj odgovor.

SVEDOK HILL: Bio je otprilike negde 9.30 časova. Dok sam razgovorao sa svojim komandantom, generalom Forandom, artiljerijska granata je pogodila žicu u uglu naše baze. General Forand mi je rekao da odem i proverim šta se dogodilo. Napustio sam bazu sa jednim brojem vojnika. Došao sam na T-raskrnicu ispred baze. Isto tako bio sam sa jednim oklopnim transporterom OT-64, i video sam šest ljudi koji su bili ubijeni. Četvoro su bili ranjeni, mešavina civila i vojnika... ne sećam se tačno... kako leže na zemlji na tom putu od raskrsnice, malo gore pored naše baze. Vratio sam se u bazu. Zamolio sam jednog inženjera, kanadskog inženjera, da dođe i rasčisti tela i da vidi da li je bilo kakvih potencijalnih miniranih predmeta. U tom trenutku, general Forand mi je dao zadatak da postavim patrole unutar baze, jer jordanski vojnici nisu otišli na svoje borbene položaje. Oni su ostali u svojim bunkerima. Trebalo je da moji vojnici odu i da ih vrata na njihove borbene položaje. I kasnije sam saznao da su sva tela bila stavljena u vreće od strane pojedinaca koji su došli sa mnom. Svo oružje, granate, rakete uzete sa vojnika koji su bili pripadnici Vojske Republike Srpske Krajine, stavljeni su preko noći u moj podrum. I to je poslednje što sam u vezi s tim uradio.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO: Zamolio bih sada da se pozove dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4912.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, molim vas, da li možete da opišete ovu fotografiju Pretresnom veću?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Na T-raskrsnici ispred naše baze, jedan put vodi desno u Knin, a jedan vodi izvan grada. Na fotografiji je jedna dugačka zgrada. Ova zgrada je bila iza tih vojnika kada su ubijeni iz artiljerijske granate, a to je primer kako su se šrapneli od granate rasprskavali preko ulice. Zato sam napravio ovu fotografiju da to dokumentujem.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, zamolio bih da se fotografija sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4912 primi u spis.

ADVOKAT KEHOE: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P298.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P298 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Hill, rekli ste da su tela sa raskrsnice stavljena u vreće od strane nekih ljudi sa kojima ste vi izašli. Zna li šta se kasnije dogodilo s tim telima?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Tela su stavljena u crne vreće koje smo imali i stavili smo ih pored puta, preko puta baze na put koja vodi uzbrdo izvan Knina. Rečeno mi je da su pripadnici Hrvatske vojske, kada su noću ušli u Knin, pucali u leševe iz *kalašnjikova* nakon otvaranja vreća, i da su urinirali i vršili veliku nuždu po leševima. Leševi su bili tamo neko duže vreme. Sećam se da sam video da su vreće bile otvorene, i jedno telo je bilo... bile su fekalije po telu, i u telo je isto tako pucano, iako su u pitanju bili mrtvi ljudi ili je uzrok smrti bio od artiljerijske granate.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Kasnije toga dana, u svojoj izjavi rekli ste da je Hrvatska vojska ušla u ... odnosno, da su zapravo, došli u bazu Ujedinjenih nacija. Da li možete da opišete Pretresnom veću kako su oni došli u bazu?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Kada su prvi put došli?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da. Kada ste ih vi prvi put videli?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Bilo je oko podne kada su došli negde sa desne strane baze, gde su bili Srbi ili kasarna Vojske Republike Srpske Krajine. Oni su stigli s tri tenka tipa T-54 i T-55 ... izvinjavam se, šest tenkova, T-54, T-55, tri oklopna transporter, topom T-80 i sa pešadijskim snagama. Razgovarali smo s njima. General Leslie... oni su heli da uđu u bazu i da pakupe izbeglica, oprostite, pukovnik Leslie, u to vreme je bio pukovnik, je pregovarao sa njima. On se na kraju dogovorio da će Hrvati ostati izvan baze. Hrvati su nama rekli: "Vi morate da ostanete u bazi." Bio sam tamo i razgovarao sa vojnicima. Dvojica od njih su bili Kanadani. Jedan je bio na vrhu tenka. Razgovarao sam s njim i pitao ga kako se odvijala ofanziva. Oni su rekli da im je trebalo 30 sati da zauzmu Drniš, a da je trebalo samo pet sati odande do Knina. Pitao sam šta će da urade. On je rekao da će ubiti sve Srbe. A druga osoba, mislim da je bio iz Montreala ili iz Otave, stajao je sa leve strane i bio je pešadinac. I njega sam pitao, jer je dobro govorio engleski, šta je radio tamo, a on je odgovorio kako se vratio da se bori protiv Srba i da je čekao na to od 1945. godine. Imao je oko 22 godine.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Gospodine Hill, da li znate kojoj su jedinici Hrvatske vojske pripadali?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Verujem da su to bile *Pume*.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Zašto to mislite?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Na osnovu oznaka koje su imali, bili su poznati kao pripadnici brigade *Puma*.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da sada predemo na vašu drugu izjavu, to je dokazni predmet Tužilaštva broj P292, vjerujem, na stranicu koja nosi oznaku ERN broj 0057-7655. Počinje u 20. redu, gde se opisuje kako ste pokušavali da uđete u grad Knin. Možete li to da ispričate Pretresnom veću?

SVEDOK HILL – ODGOVOR: Negde oko vremena za večeru, uzeo sam dva vojna oklopna vozila tipa OT-64 i dva oklopna transporter tipa M-113 da odem u grad, kako bih pokušao da vratim sve izbeglice koje smo mogli da pronađemo. Išli smo putem do T-raskrsnice gde se nalazi ona zgrada koju sam vam pokazao i oštećenja na zgradi, skrenuli smo desno i skoro stigli do benzinske stanice. Tamo je ispred nas bio jedan tenk T-54. Počeli su da pokreću tenk, ali onda je došao komandant, kapetan ili major Hrvatske vojske. I on je bio izuzetno uzrujan, a ja sam rekao da idemo u grad kao pripadnici Ujedinjenih nacija i da pokušavamo da pronađemo izbeglice. On je to apsolutno odbio, rekao je da je zabranjeno, preprečio je put tenkom, bio je prilično ljut, a onda nam je naredeno da se vratimo u bazu. Kada se pogleda unazad od te benzinske stanice i pogledao gore uz put, uz naš kamp, ceo put do vrha brda bio je pun poređanih tenkova i oklopnih transporter Hrvatske vojske zajedno sa pešadijom. I to je bilo njihovo zborna mesto pre njihovog konačnog napada na Knin. Nakon razgovora sa tim majorom, on je govorio o tome da će da nam uzme pištolje. Kasnije je postavio tenk ispred kapije da dođe... i da nam pokupi pištolje, a onda kasnije su pomerili tenk. I rečeno nam je da ne možemo da uđemo u Knin te noći.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine predsjedavajući, sada bih prešao na novu temu, ali ne znam da li je sada odgovarajuće vreme da završimo?

SUDIJA ORIE: Mislim da jeste. Gospodine Hill, za danas ćemo da završimo sa radom. Želeo bih da vam dam uputstva da ne razgovarate ni sa kim o ovom vašem svedočenju, bilo o onome o čemu ste već svedočili ili o onome o čemu ćete tek da svedočite. Videćemo se sutra ujutro u 9.00 časova u istoj sudnici. Završavamo sa radom do sutra, 28. maja u 9.00 časova, u sudnici broj I.

Sednica je završena u 13.44 h

Nastavlja se u sredu, 28. maja 2008. godine u 9.00 h.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje